

fundet det rettest at forbeholde Ordet „Godtgørelse“ for de Tilfælde, hvor det drejer sig om Oprensning for ikke-økonomisk Skade, saaledes at man i øvrigt — derunder i Forslagets § 15, Stk. 1 — benytter Udtrykket „Erstatning“.

Paa den anden Side ligger der ikke i Betegnelsen „Godtgørelse“ for den i Forslagets § 15, Stk. 2, omhandlede Ydelse noget om, hvor vidt denne paa visse Punkter skal behandles efter andre Regler end en „Erstatning“; Spørgsmaalet herom findes at burde overlades til Domstolenes Afgørelse. Kun har man under Hensyn til Ydelsens væsentligst oprettende Karakter fundet det rimeligt i Forslagets § 15, Stk. 4, at udtale, at Kravet tilkommer den, hvem Lidelsen har ramt, og kun kan overgaa til andre, for saa vidt det allerede er forvandlet til et rent Pengekrav gennem Forlig eller Dom.

Den væsentligste Nydannelse i Forhold til nugældende Ret rummes imidlertid i Forslagets § 15, Stk. 3, om Adgangen til at ramme ondsindede, hensynsløse Retsbrud med en Bod af et vist pønalt Tilsnit.

Forbilledet herfor er at søge i engelsk Rets Regler om „exemplary (vindictive) damages“, der paa vide Omraader, saaledes med Hensyn til Ærefornærmelser, har vist sig næsten at kunne erstatte Anvendelsen af Straf. Tanken om Indførelsen af en saadan Ordning i dansk Ret er fremsat af Dr. jur. C. Popp-Madsen i Afhandlingen: „Bod. Bidrag til Læren om Retsshaandhævelsens Midler“ i 1933, og er i Teorien modtaget med Tilslutning af Professor, Dr. jur. Henry Ussing i „Erstatningsret“ (1937) § 26 II. Justitsministeriet maa være enig i, at det er paakrævet, dels at kunne ramme hensynsløse Krænkelser, som man uden dette Retsmiddel vilde staa værgeløs overfor, idet de ikke er belagt med Straf, og ingen økonomisk Skade ved dem er forvoldt, dels at kunne ramme dem med et Retsmiddel, der forskaffer den krænkede en effektiv Oprensning; det maa erkendes, at der findes en Række Tilfælde af hensynsløs Forfølgelse, hvor den præventive og opdragende Funktion af Samfundets Indskriden i væsentlig Grad forstærkes, naar den ikendte Pengeydelse tilfalder ikke en offentlig Kasse, men netop den forfulgte, Offeret selv. Og hertil kommer yderligere, at man, hvor Betingelserne for at tilkende en Bod er til Stede, gennem Fastsættelsen af denne til en rund Sum reelt kan skaffe skadelidte Oprensning i Tilfælde, hvor Beviset for en økonomisk Skade vanskeligt lader sig føre, eller hvor det endog kan være pinligt for skadelidte at skulle rede-

gøre i Enkeltheder for, hvor føleligt han egentligt er ramt. Kravet er, som det fremgaar af Sammenhængen med Stk. 2, betinget af, at der foreligger en Handling, som efter dansk Rets almindelige Erstatningsregler medfører Erstatningsansvar eller vilde have gjort det, saafremt der ved Handlingen var forvoldt et egentligt økonomisk Tab. Boden kan dog kun paalægges, naar denne Handling er af en grovere Karakter, Udtryk for Skadelyst eller grov Hensynsløshed. Det er derimod ikke en Betingelse, at Handlingen er strafbar. Kravet paa „Erstatning“ og „Godtgørelse“ efter Stk. 2 bestaar ved Siden af Kravet om Bod, dog at Godtgørelsen for Tort eventuelt vil blive opløst af Bodskravet.

Da det maa anses for paakrævet, at Spørgsmaal af denne Art finder deres hurtige Besvarelse, er der i Forslagets § 15, Stk. 3, optaget en kort Forældelsesfrist. Kravets Størrelse følger Skyldgraden, jfr. ovenfor, men da det er af stor Betydning at yde et saa vidt muligt effektivt Værn mod Overgreb af den paagældende Art, foreslaas det endvidere, at der vil være at tage Hensyn til Gerningsmandens Betalingsevne. Det er fundet rimeligt, at Kravet — foruden mod den skyldige selv — kan gøres gældende mod saadanne andre, mod hvem et Erstatningskrav kunde være rejst, altsaa hans Bo, hans Arvinger og hans „Husbond“, jfr. D. L. 3—19—2.

Ved et saadant afledet Ansvar bliver det naturligvis Gerningsmandens Skyldgrad og hans Formueforhold, der bliver bestemmende for Ansvarets Omfang, men det bliver herved nøje at paase, om der ikke i Virkeligheden foreligger Medskyld hos „Husbonden“ selv; beholder en Virksomhed en Mand i sin Tjeneste, uagtet han maaske gentagne Gange er paalagt Ansvar af denne Art, som Virksomheden har honoreret, kan dette meget vel fortolkes derhen, at man billiger hans Adfærd, maaske regner med, at Fordelene ved hans Handlemaade kan opveje Omkostningerne ved at betale for dens Følger. Men saa kan der ogsaa være Grundlag for et selvstændigt Bodskrav mod Virksomheden, og saa er det *dens Formueforhold*, der ved Fastsættelsen bliver at tage Hensyn til.

Kravet tilkommer den krænkede personlig, Forslagets § 15, Stk. 4, men paa Grund af dets pønale Karakter er det fundet uheldigt at lade det falde bort, hvis den krænkede tilfældigt dør, efter at han har gjort det gældende; det foreslaas da overført til Arvingerne.